

Redegjørelse for vedtaksforslagene om etablering og nedleggelse av studietilbud fra og med studieåret 2020-21

Etablering av bachelorprogrammet Filosofi, politikk og økonomi

Bachelorprogrammet Filosofi, politikk og økonomi (FPØ) bygger på et samarbeid mellom Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk (IFIKK), Institutt for statsvitenskap og Økonomisk institutt. Disse tre fagmiljøene har de siste årene blant annet huset to SFFer, Centre for the Study of Equality, Social Organization and Performance (ESOP) og Centre for the Study of Mind in Nature (CSMN), og en lang rekke store forskningsprosjekter.

IFIKKs styre går inn for opprettelse av programmet, og det er tilslutning fra de to andre instituttene ved instituttlederne. Undervisningslederne ved de to andre instituttene har også vært aktive i utarbeidelsen av programforslaget.

Ingen andre universiteter i Norge har en tilsvarende styrke i fagene filosofi, statsvitenskap eller samfunnsøkonomi som UiO. Studieprogrammet vil derfor preges av faglig tyngde i alle ledd og styrke viktige tverrfaglige kontaktflater mellom fagene, som på sikt kan føre til utvidet forskningssamarbeid.

Studietilbudet vil representere noe nytt i Norge, men oppstod som Philosophy, Politics and Economics i England i 1920-årene og finnes nå flere steder i verden.¹ Vi ønsker å tilby et godt norsk alternativ til de beste universitetene i England og USA hvor studietilbudet anses som prestisjeutdanning.

Studieprogrammet vil forene innsikter fra tre store fagområder og slik kvalifisere kandidatene til å forstå vår tids store samfunnsutfordringer og til å bidra til løsninger ved å bringe et humanistisk fag i interaksjon med fag som gjør dette fra et samfunnsfaglig ståsted. Studietilbudet vil således være et svar på regjeringens forventning om at også humaniora kommer tydeligere på banen på dette feltet.

UiO tilbyr allerede i dag bachelorprogrammer i hvert av de tre fagene med mulighet til å velge et av de andre fagene som 40-gruppe/støttefag. Å ha et eget bachelorprogram for alle de tre fagene vil imidlertid muliggjøre en tverrfaglig overbygging gjennom to nyutviklede emner som bidrar til at studentene ser sammenhengene mellom fagene og tilegner seg en utvidet forståelse av og innfallsvinkel til det faget en fordyper seg i, sammen med innsikt i de andre fagene. De generiske ferdighetene fagene gir, vil gi betydelige nye innsikter og perspektiver i de andre to fagene, og slik sikre tverrfaglige innsikter som det er mer tilfeldig om studentene tilegner seg i dagens tofaglige bachelormodell. Generiske ferdigheter i kombinasjon med spesifikk fagkunnskap etterspørres i økende grad. Programmet vil sikre breddekunnskap og generiske ferdigheter i kombinasjon med fordypning i ett av de tre fagene.

Søkning

Målgruppen for programmet er søkere med interesse for alle de tre fagene, skjæringspunktene mellom dem og deres samfunnsrelevans. Programmet foreslås etablert med 15 plasser til nye søkere i 2020.

¹ Jf. https://en.wikipedia.org/wiki/Philosophy,_politics_and_economics

Alle de tre fagene har i dag god søkning til sine bachelorprogram. Ved opptaket i 2018 var poenggrensene som følger:

	ordinær kvote	kvote for førstegangsvitnemål
filosofi	51,7	40
statsvitenskap	54,4	49,3
samfunnsøkonomi	53,4	46,9

Det er derfor grunn til å forvente gode søkere til FPØ samtidig som antall plasser ikke gjør at programmet kommer i konkurranse med de tre eksisterende bachelortilbudene.

En del bachelorstudenter i filosofi, statsvitenskap og samfunnsøkonomi velger allerede innenfor rammen av de eksisterende programmene et fag tilbudt av det andre fakultetet som støttegruppe, og tendensen synes å være stigende:

bachelorstudenter	siste fem år	samlet siden 2003
Studenter på bachelorstudiet i filosofi* som har valgt statsvitenskap som støttefag	37	93
Studenter på bachelorstudiet i filosofi* som har valgt samfunnsøkonomi som støttefag	9	22
Studenter på statsvitenskap bachelor som har valgt filosofi som støttefag	16	29
Studenter på samfunnsøkonomi bachelor som har valgt filosofi som støttefag	3	7

*på program for filosofi eller studieretning for filosofi på program for filosofi og idéhistorie

Ressurser

Institutt for statsvitenskap, Økonomisk institutt og IFIKK vil bidra med tilstrekkelig med emner til at man kan få fordypning i hvert av de tre fagene. Ved fordypningen tar man i hovedsak emner som allerede tilbys, og studiet vil derfor kreve få ekstra ressurser. Det vil bli tilbudt to tverrfaglige emner som skal driftes av IFIKK med mindre bidrag fra de andre instituttene: et nytt innføringsemne og et bacheloroppgaveemne der lærere fra alle de tre fagmiljøene bidra med undervisning/(gruppe)veiledning til bacheloroppgaven.

På den administrative siden har IFIKK tilstrekkelig ressurser til veiledning og oppfølging av studentene, mottak av nye studenter og kvalitetssikring av programmet på instituttet.

Oppbygging

Bachelorprogrammet vil ha en oppbygging som minner om det firfaglige bachelorprogrammet Kultur og kommunikasjon tilbudt av SV, der HF tilbyr emnene i medievitenskap. Det trefaglige bachelorprogrammet Filosofi, politikk og økonomi vil ha slikt innhold:

- 10 sp ex.phil.
- 10 sp ex.fac. samfunnsvitenskapelig variant
- 30 sp frie studiepoeng
- 130 sp emnegruppe
  - 70 sp fellesdel
    - 10 sp innføring i filosofi, politikk og økonomi
    - 10 sp bacheloroppgave i filosofi, politikk og økonomi
    - 10 sp obligatorisk emne i filosofi
    - 20 sp obligatoriske emner i statsvitenskap
    - 20 sp obligatoriske emner i samfunnsøkonomi
  - 60 sp valgfri fordypning i enten filosofi
eller statsvitenskap
eller samfunnsøkonomi

Utkast til anbefalt studieløp (Det vil være variasjoner i når emnene bør tas etter første studieår):

6. semester	FPØ3XXX- Bacheloroppgave i filosofi, politikk og økonomi	Fritt emne/ Fordypning	Fritt emne/ Fordypning
5. semester	Fordypning/ Fritt emne/ Utenlandsopphold	Fordypning/ Fritt emne/ Utenlandsopphold	Fritt emne/ Fordypning/ Utenlandsopphold
4. semester	Fordypning	Fordypning	STV1300 - Komparativ politikk (tilbys hver vår)
3. semester	Fordypning	Fordypning	ECON1310 - Økonomisk aktivitet og økonomisk politikk (tilbys vår og høst)
2. semester	SVEXFAC03-Examen facultatum	FIL1003 – Etikk (tilbys hver vår)	ECON1210 - Forbruker, bedrift og marked (tilbys vår og høst)
1. semester	EXPHIL03-Examen philosophicum	STV1100 - Politisk teori (tilbys hver høst)	FPØ1XXX- Innføring i filosofi, politikk og økonomi (tilbys hver høst)
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

I den grad det er mulig, vil FPØ-studentene samles i samme gruppe på innføringsemnene i de ulike fagene.

Studentene behøver ikke å bestemme seg for fordypningsfag før etter et år når de har fått innsikt i alle tre fagene og forskjellene og likhetene mellom dem.

Det vil bli tilrettelagt for at studentene skal ta et semester i utlandet, fortrinnsvis i femte semester. Studentene vil kunne benytte utvekslingsavtalene til de tre samarbeidende instituttene.

Det planlegges et praksistilbud, og IFIKK har allerede møtt interesse fra eksterne for å skaffe praksisplasser, bl.a. fra NHO.

Studiemiljø

I nært samarbeid med studentene vil IFIKK legge til rette for tiltak egnet til å skape kull- og programfølelse. Dessuten har alle de tre fagene aktive fagutvalg og studentforeninger som blant annet arrangerer debattkvelder, studieturer og fester. Studenttidsskriftene Filosofisk supplement på filosofi, Zoon Politikon på statsvitenskap og Observator på økonomi drives av og for studenter på fagene.

Videre studier

Avhengig av valgt fordypning kvalifiserer kandidatene fra programmet faglig for opptak til følgende masterprogrammer ved UiO:

- Filosofi
- Statsvitenskap
- Economics
- Peace and Conflict Studies
- Theory and Practice of Human Rights

IFIKKs forslag til læringsutbytter

En kandidat fra Program for filosofi, politikk og økonomi

Kunnskap

- kjenner godt til et bredt spekter av økonomiske, politiske og filosofiske begreper, og hvordan de tre fagene griper inn i og relaterer seg til hverandre
- har solide kunnskaper innen sin valgte spesialisering

a) Spesialisering i filosofi

- har god oversikt over filosofiens hovedområder: metafysikk og bevisstetsfilosofi, erkjennelsesteori og vitenskapsfilosofi, filosofihistorie, etikk og logikk; samt godt innblikk i hvilke grunnleggende spørsmål i livet og vitenskapen som hører inn under hvilket område, og hvordan man kan behandle spørsmålene systematisk.
- kjenner til ulike filosofiske teorier innen filosofiens hovedområder og hvordan de kan brukes til å besvare filosofiske spørsmål
- kan lete frem og lese seg opp på litteratur om hvordan filosofer i ulike faglige posisjoner vurderer filosofiske spørsmål
- har kunnskap om vestens filosofi fra antikken til i dag, og filosofiens nytteverdi i dagens samfunn.

b) Spesialisering i statsvitenskap

- har kunnskaper om innenriks- og utenrikspolitiske beslutningsprosesser
- har grunnleggende kjennskap til politiske systemer, regimeendring og politiske fenomener som nasjonalisme

- har bred kunnskap om analyse av politisk atferd og politiske partiers virksomhet
- har innsikt i betingelser for politisk kontroll med forvaltningen, samt utforming og iverksetting av offentlig politikk
- har kunnskaper om politisk filosofi, politiske ideologier, fordelingsteori og politisk etikk
- har god innsikt i grunnprinsippene for vitenskapelig analyse og statistisk bearbeiding av forskningsdata

c) Spesialisering i økonomi

- kjenne godt til et bredt spekter av økonomiske begreper
- kunne redegjøre for grunnleggende modeller og teorier for hvordan økonomien fungerer, og hvordan knappe ressurser kan utnyttes på en effektiv måte
- vite hvordan du konstruerer økonomiske modeller ved hjelp av logiske resonnementer og matematisk formulerte sammenhenger
- Du skal også ha kjennskap til forutsetningene modellene bygger på og kunne redegjøre for det økonomiske innholdet i formelle modeller
- kjenne grunnleggende statistiske metoder og metoder for tallfesting og testing av økonomiske sammenhenger
- har bred kunnskap om metoder og teorier brukt til å presisere og analysere samfunnsøkonomiske spørsmål

Ferdigheter

- kan anvende fagkunnskaper i de tre fagene til å belyse ulike problemstillinger, ikke minst der de tre fagene griper inn i hverandre
- kan reflektere over faglig utførelse innen valgt fag, særlig i lys av kunnskaper i de andre to fagene
- har kompetanse i formidling av problemstillinger, også i de tilfeller der kunnskap i de tre fagene spiller en viktig rolle utover den spesialiserte kunnskap i ett fag
- kan beherske faglige verktøy i de tre fagene, med større dybde på noen områder enn andre, som for eksempel et statistisk programsystem (ved spesialisering i økonomi)

Generell kompetanse

- ha oppøvd evne til å presisere problemstillinger, gjennomføre logiske resonnementer og anvende matematikk
- kan planlegge og gjennomføre selvstendig analytisk arbeid innenfor gitte frister, og å samarbeide med andre analytikere på en konstruktiv måte
- ha oppøvd evne til skriftlig og muntlig formidling av kunnskap og resonnementer med vekt på evne til å skrive klar og korrekt norsk
- forstå statistiske begreper og kjenne muligheter og begrensninger for å trekke statistiske slutninger
- ha utviklet faglig nysgjerrighet og respekt for vitenskapelige verdier som åpenhet, presisjon, etterrettelighet og betydningen av å skille mellom kunnskap og meninger
- ha tilegnet deg etisk bevissthet og evne til selvstendig arbeid og til organisering og planlegging av eget arbeid
- kjenner til nyere utvikling og debatter innenfor fagene

Nedleggelse av masterprogrammet Linguistics and its Application for a Multilingual Society (LAMUSO)

Dekanen foreslår at masterprogrammet Linguistics and its Application for a Multilingual Society (LAMUSO) nedlegges.

LAMUSO er en dobbeltgrad tilbudt av Institutt for litteraturstudier, områdestudier og europeiske språk (ILOS) i samarbeid med Université catholique de Louvain (UCL), der studentene tatt opp ved UiO oppholder seg i 2. studieår. Programmet tok opp studenter første gang i 2014 og siste i 2018. Avtalen med Louvain, som er en forutsetning for LAMUSO-programmet som tilbys ved UiO, utløper i 2019. LAMUSO har hatt lav rekruttering, og ILOS har også sett at avtalen på flere punkter i praksis ikke sikrer den nødvendige koordinering av studiet på de to lærestedene. Det er derfor et felles ønske i fagmiljøene ved ILOS og UCL om ikke å videreføre avtalen.

Studenter tatt opp i avtaleperioden kan fortsatt fullføre graden. Emneporteføljen og veiledningskapasiteten er sikret for disse studentene. Instituttet er informert om at noen aktive studenter vil søke seg over på studieretningen English Language på masterprogrammet Europeiske språk. ILOS gir veiledning om dette, blant annet om emnevalg. Det er heller ingen aktive studenter med utsatt studiestart eller permisjon. Det er derfor intet etterslep av studenter som fortsatt skal ha et tilbud.

Nedleggelsen har to hovedgrunner:

1. Rekruttering og gjennomføring

Programmet hadde første gang opptak i 2014 og siste i 2018. Det er blitt tatt opp 19 studenter, hvorav 5 har gjennomført. De lave søkertallene har medført varierende inntakskvalitet.

Opptakskrav til programmet er en bachelorfordypning i engelsk, fransk eller tysk. En student har hatt fordypning i fransk, resten i engelsk. Disse 18 antas dels å komme fra samme søkermasse som til masterstudieretningen English Language. Disse to tilbudene ved ILOS er derfor kommet i et uheldig konkurranseforhold til hverandre.

Masterstudiet LAMUSO er en dobbelgrad, der kandidatene får et vitnemål fra hver institusjon de går på. Begge institusjoner har årlig opptak til studiet. Studentene tilbringer første studieår ved den institusjonen de er tatt opp til. Deretter er ordningene ulike. Studenter tatt opp ved UiO må søke opptak til andre studieår ved UCL siden ILOS ikke tilbyr dette for studenter som er tatt opp her. Studenter tatt opp ved UCL kan velge om de vil fortsette ved UCL eller ved ILOS. Dette har medført at ILOS har rekruttert svært få til 2. studieår: Bare 3 studenter er kommet fra UCL.

2. Problemer med å opprettholde studiekvalitet

UCL og ILOS må forholde seg til nasjonale og lokale regelverk. Studiet framstår derfor ikke som et helhetlig studium, noe som fører til reelle organisatoriske problemer for studentene og bidrar til frafallet. En bedre koordinering fra begge institusjonenes institutter har dessuten vist seg å være umulig grunnet ulikt regelverk. De store forskjellene i studieordningene gjør overgangen fra UiO til UCL svært vanskelig, og det er problematisk at studentene ikke kan

trekke seg fra studiet ved UCL uten at samtidig å avbryte studiet siden de ikke kan fullføre 2. studieår ved UiO.

Det er også andre problematiske forskjeller for dem som studerer både ved ILOS og UCL:

- Programmet har praksis på 10 studiepoeng. Dette tilsvarer 125 timer ved HF og 240 timer ved UCL.
- Masteroppgaven på 30 studiepoeng er på 40-60 sider ved ILOS og 80-100 ved UCL
- Opptaksprosessen til 2. studieår er ulik. UCL gjør et fullstendig, nytt opptak basert på GSK. Dette innebærer forsinkelser og usikkerhet for studenter fra UiO, som ikke automatisk går videre til sitt andre studieår.
- Arbeidsmengden på emner er svært ulik
- Manglende mulighet til å koordinere emnetilbud: Obligatoriske emner ved én institusjon overlapper innholdsmessig med emner ved den andre
- Manglende koordinering av veiledning fra 1. til 2. studieår.
- Krav ved UCL om mer enn 60 studiepoeng i 2. studieår.

Både administrasjonen og fagmiljøet ved ILOS har fra starten av vært i kontinuerlig dialog med UCL om disse problemene. På tross av god vilje fra begge sider er det ikke lykket partene å finne en felles studieordning som tilfredsstillende nasjonale og lokale regelverk. I 2017 undersøkte derfor ILOS som siste utvei muligheten for at studenter tatt opp ved UiO velger om graden skal fullføres ved UiO eller UCL. Dette viste seg ikke å være mulig.

På grunn av den dårlige rekrutteringen og gjennomføringen, forskjellene i studieordningene ved UiO og UCL samt at det ikke er mulig for studenter å velge bort studieoppholdet ved UCL, er det et felles ønske i fagmiljøene ved UiO og UCL om å avslutte dobbeltgradsavtalen. Fagmiljøene ønsker å finne frem til samarbeidsformer som bedre ivaretar studentenes studiekvalitet, f. eks. økt bruk av eksisterende Erasmus-avtale.